

össze — amint látjátok — a szót a „k“-jellel. **Kötőhang-nak** is nevezhetjük. Próbáld kiejteni e nélkül!

— Tovább!

— Most felírjuk ezeket a főneveket egyes- és többes számban! Károly írja ide egyes számban, Böske pedig utána többesben! — Ti pedig, figyeljétek s ha hibát vesztek észre, szóljatok!

Egyszám:

Többesszám:

kályha

kályhák

pad

padok

asztal

asztalok

kép

képek

— Milyen betűkkel képeztük a többesszámot?

— A „k“ betűvel.

— Húzd alá, Jancsi!

— Hát az „o“ és „e“ betűk micsodák?

— Azok kötőhangok.

— Mire valók?

Begyakorlás. Irják ki egy kisebb olvasmányból a többesszámú főneveket. Irjanak feladatul 10 főnevet egyszámban és tegyék azt többesbe!

1938. APRILIS 4. HETE.

Természeti és gazdasági ismeretek

III. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: Tavaszi tennivalók a gyümölcsösben.

Nevelési cél: A gyümölcsfák gondozásának elsajátítása.

Szemléltetés: Kerti munka az iskola kertjében.

Megfigyelésre utalás: A kerti munkákat figyeljék meg.

Vázlat.

I. Előkészítés. a) Számonkérés. A gyümölcsfák ültetése. Őszi és tavaszi ültetés. 70—80 cm-es gödör ásása (1 m széles), a felső talajt egyik, az alsót a gödör másik oldalára hányjuk. Fordítva tesszük vissza, hogy a gödör fenekére a jó föld kerüljön s felülre az alsó, rosszabb réteg. (A tavaszi ültetéshez már ősszel ki kell ásni a gödröt, hogy a földet a levegő és a nedvesség jól átjárja). A faültetés további menete: gyökérvágás, rázogatózás, iszapolás stb.

b) Célkitűzés.

II. Tárgyalás. a) A gyümölcsfák gondozása. A gyümölcsfákat mindig, tehát fiatalabb és idősebb korukban is gondozni kell.

- b) A törzs gondozása. A fattyuhajtások levágása (töböl), a törzs vastagodását elősegíthetjük, ha a héjba hosszú be-
vágásokat, készítünk. A zuzmók drótkéfével való lekapa-
rása. (Ennek elégetése). Az őszi meszelés nem felel meg!
A sebek szélét simára vágjuk s bekenjük oltóviasszal.
(Nem szabad trágyás agyaggal, mert megfertőzzük
a fát!) A ferdén nőtt törzset dróttal kihúzzuk (a drót
alá bőr vagy posztódarabot tegyünk!)
- c) A korona gondozása. Az alma, körte és barackfa koroná-
ját az első 4—5 évben tavasszal visszanyessük (a legfelső
rügy kifelé álljon!) A törpetörzsű fákat ezután is min-
dig vissza kell nyesni. Ritkítás, a száraz ágak levágása.
(A vágási lapok bekenése oltóviasszal). A virágzó fák
közét fagyveszély idején szalmás trágyát, fűrészport vagy
nedves falevelet égetünk. (A sűrű füst megakadályozza
a fagyást.) Az ágak alátámasztása villásvégű karókkal.
(Alájuk téglát teszünk!)
- c) A gyűrűzés. A kevéstermő fákat gyűrűzzük. A fatörzset
(egyes vastagabb ágait is lehet) gyűrűszerű övvel (pl.
posztóövvel) vesszük körül, ezt erős dróttal szorítjuk a
fához. (Megakadályozzuk a levelekben elkészült képző-
anyagnak lefelé való áramlását.) Ezt kora tavasszal kell
végezni. Fokozható a termőképesség gyökérnyeséssel is
(ezt nyár végén vagy ősszel végzik.)
- e) A fák ifjítása. A vastag ágakat valamely elágazás fölött le-
vágjuk. (A talajt jól meg kell trágyázni!) A körte- és
almaféléket lehet ifjítani. (Az őszibarackot csak szept-
ember végén!)

III. Összefoglalás. Minden egyes műveletet megbeszélünk,
majd a tanulóktól megkérdezzük, hogy történtek az egyes
munkák. Az osztályban számon kérjük a kertben megfi-
gyelték anyagát.

1938. ÁPRILIS 3. HETE.

Beszéd és értelemgyakorlat

IV. OSZTÁLY.

A tanítás anyaga: A szemüveg. Az üvegyártás, feldol-
gozása.

Nevelési cél: Az emberi szorgalom és kutatás megbe-
csülése.

Szemléltetés: Különféle üvegek, nátrium, kalcium. Nát-
ronüveg, káliüveg, ólomüveg. Képszemléltetés: az üveg-
fuvás.

Megfigyelésre utalás: Otthon milyen üvegeket lát-
nak?